

Τα καλά, τα κακά και τα άσχημα για τον ΦΠΑ

Αλέξης Τσιλεπίδης
Διευθύνων Σύμβουλος
Chebo VAT Ltd

Η νομοθεσία του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) έχει υποστεί τον τελευταίο καιρό σημαντικές αλλαγές και τροποποιήσεις – αυτή όμως ήταν μόνο η αρχή, μιας και οι προκλήσεις που ακολουθούν θα είναι ακόμη μεγαλύτερες και οι αλλαγές καταγιστικές.

Μακροχρόνιες Μισθώσεις: Από τις 2 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλεται ΦΠΑ στην Κύπρο με τον θετικό συντελεστή 19% στις παραδόσεις μακροχρόνιων μισθώσεων ακινήτων.

Η νομοθεσία όμως δεν περιλαμβάνει ρητή αναφορά για την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή 5% στην απόκτηση κύριας και μόνιμης κατοικίας μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης, όπως υπάρχει για ακίνητα με τίτλο ιδιοκτησίας. Μια ανάλυση της νομοθεσίας όμως καταλήγει στο συμπέρασμα πως μια τέτοια ερμηνεία είναι εφικτή. Η ίδια ανάλυση όμως υποδεικνύει νομικό κενό όσον αφορά στην εξαίρεση πώλησης μεταχειρισμένης μακροχρόνιας μίσθωσης, παρά τις διαβεβαιώσεις του Τμήματος Φορολογίας πως θα θεωρούνται ισόνομες με τις εξαιρούμενες παραδόσεις μεταχειρισμένων ακινήτων. Αυτό χρήζει νομοθετικής ρύθμισης.

Κουπόνια: Από την 1 Ιανουαρίου 2019 η Κύπρος οφείλει να εφαρμόσει τις πρόνοιες της Οδηγίας ΦΠΑ που αφορούν τα κουπόνια συγκεκριμένου σκοπού και τα κουπόνια πολλαπλών σκοπών. Παρατηρείται όμως καθυστέρηση στη θέσπιση της κυπριακής νομοθεσίας, κάτι που θα έχει ως αναπόφευκτο αποτέλεσμα την ανεπιμέλεια των επιχειρήσεων να ανταποκριθούν.

Ανάγκη Εκσυγχρονισμού: Τα τελευταία χρόνια οι επιχειρήσεις έχουν επιβαρυνθεί από την προσθήκη σειρών νέων υποχρεώσεων και ελέγχων. Το σύστημα ΦΠΑ παραμένει όμως κατακερματισμένο, πολυπλοκό και ευάλωτο. Το αυξημένο κόστος συμμόρφωσης και η ανασφάλεια δικαίου που προκύπτουν, ιδιαίτερα για τις αξιόπιστες επιχειρήσεις, παρεμποδίζουν περαιτέρω τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Υπάρχουν όμως αισθητές αδυναμίες της εθνικής μας νομοθεσίας, που υπονομεύουν την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Ένα πρόδηλο παράδειγμα είναι

Από την 1 Ιανουαρίου 2019 η Κύπρος οφείλει να εφαρμόσει τις πρόνοιες της Οδηγίας ΦΠΑ που αφορούν τα κουπόνια συγκεκριμένου σκοπού και τα κουπόνια πολλαπλών σκοπών

η επιβολή ΦΠΑ στη γη και η σχετική ερμηνεία και πρακτική εφαρμογή της, του κατά πόσο ο πωλητής ασκεί ή όχι, οικονομική δραστηριότητα.

Έλλειμμα ΦΠΑ: Σύμφωνα με μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το «έλλειμμα ΦΠΑ», δηλαδή η διαφορά μεταξύ των προβλεπόμενων εσόδων ΦΠΑ και του ΦΠΑ που πράγματι εισπράχθηκε από τις Ευρωπαϊκές εθνικές αρχές, εκτιμήθηκε για το έτος 2016 στα €147,1 δισεκατομμύρια και στην Κύπρο στα €83 εκατομμύρια. Στον τομέα αυτό, οι στοχευμένες ενέργειες του Τμήματος Φορολογίας έχουν καρποφορήσει, με αποτέλεσμα η Κύπρος μεταξύ των

όπου καταναλώνονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες. Ο συντελεστής ΦΠΑ που θα εφαρμοστεί είναι εκείνος της χώρας προορισμού.

Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με ενδοκοινοτικές συναλλαγές θα προβούν στις δηλώσεις και θα αποδώσουν τις πληρωμές τους για το διασυνοριακό ΦΠΑ μέσω μιας ηλεκτρονικής πύλης (One-Stop Shop) στο κράτος μέλος τους - παρόμοιο σύστημα εφαρμόζεται ήδη για τις διασυνοριακές ηλεκτρονικές και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

Ηλεκτρονικό Εμπόριο: Το σύστημα ΦΠΑ δεν κατόρθωσε να συμβαδίσει με τις προκλήσεις

Οι επιχειρήσεις πρέπει να κατανοήσουν τον μελλοντικό αντίκτυπο στον ΦΠΑ από την επικείμενη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, κάτι που δημιουργεί σοβαρή αβεβαιότητα

ετών 2015 και 2016 να μειώσει στο ήμισυ το έλλειμμα ΦΠΑ.

Brexit: Οι επιχειρήσεις πρέπει να κατανοήσουν τον μελλοντικό αντίκτυπο στον ΦΠΑ από την επικείμενη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) από την ΕΕ, κάτι που δημιουργεί σοβαρή αβεβαιότητα όσον αφορά στις συναλλαγές προς και από αυτό, το οποίο και αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο της Κύπρου.

Προς οριστικό σύστημα ΦΠΑ: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποβάλει μία αρχική νομοθετική πρόταση με στόχο την εφαρμογή ενός οριστικού συστήματος ΦΠΑ, το οποίο θα βασίζεται στην αρχή της φορολόγησης στη χώρα προορισμού των αγαθών.

Η νέα βασική θεμελιώδης αρχή είναι ότι για όλες τις ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών ο ΦΠΑ εισπράττεται από τη φορολογική αρχή της χώρας προέλευσης (δηλαδή του προμηθευτή) και μεταφέρεται στη χώρα

της σημερινής παγκόσμιας, ψηφιακής και κινητής οικονομίας. Σε μία προσπάθεια εκσυγχρονισμού, θα επεκταθεί η χρήση του One-Stop Shop στις πωλήσεις αγαθών προς τελικούς καταναλωτές στην ΕΕ και η αναγκαστική εγγραφή στο ΦΠΑ για τους μη-Ευρωπαίους προμηθευτές.

Συντελεστές ΦΠΑ: Οι συντελεστές ΦΠΑ ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό στην ΕΕ. Σε μια προσπάθεια ρύθμισης της παρατυπίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία και ελευθερία για τον καθορισμό μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ. Σε τέτοια περίπτωση, η Κύπρος θα πρέπει να εξετάσει προσεκτικά πώς η εφαρμογή μειωμένου συντελεστή σε ορισμένες συναλλαγές μπορεί να ωφελήσει την κυπριακή οικονομία. Δυστυχώς, η ιστορία υπαγορεύει ότι οι αξιότιμοι βουλευτές μας θα χρησιμοποιήσουν αυτή την ευελιξία για να εξημερέψουν τα συμφέροντα ορισμένων ομάδων, συχνά εις βάρος της συνολικής οικονομίας.